

Priporočila za cepljenje otrok do 5. leta starosti z 20-valentnim konjugiranim pnevmokoknim cepivom

V Sloveniji je bilo z letom 2015 uvedeno redno cepljenje otrok s konjugiranim cepivom proti pnevmokoknim okužbam (ki se je izvajalo najprej z 10-valentnim in nato s 13-valentnim cepivom). Cepljenje se izvaja kot neobvezno/priporočeno pri otrocih od treh mesecev do petega leta starosti.

Od decembra 2024 je v Sloveniji za cepljenje otrok na voljo 20-valentno konjugirano pnevmokokno cepivo (PCV20), ki vsebuje polisaharidne antigene 20 pogostih serotipov (1, 3, 4, 5, 6A, 6B, 7F, **8**, 9V, **10A**, **11A**, **12F**, 14, **15B**, 18C, 19A, 19F, **22F**, 23F, **33F**).

Cepljenje se začne v starosti treh mesecev hkrati s cepljenjem s šestvalentnim cepivom (proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, *Haemophilus influenzae* tipa b, otroški paralizi in hepatitisu B). Drugi odmerek dobijo otroci praviloma skupaj z drugim odmerkom šestvalentnega cepiva v starosti 5 mesecev, tretji odmerek pri 6 mesecih ob sistematskem pregledu, 4. (poživitveni) odmerek pa med 11. in 18. mesecem starosti.

Otroke (zamudnike), ki s cepljenjem pričnejo kasneje, cepimo po shemi glede na starost otroka ob začetku cepljenja (Tabela).

Cepivo je namenjeno preprečevanju invazivnih bolezni, pljučnic in akutnih vnetij srednjega ušesa, ki jih povzroča *Streptococcus pneumoniae* pri dojenčkih, otrocih in mladostnikih starih od 6 tednov do manj kot 18 let ter preprečevanju invazivnih bolezni in pljučnic, ki jih povzroča *Streptococcus pneumoniae* pri odraslih, starih 18 let in več.

Tabela: Sheme cepljenja s konjugiranim pnevmokoknim cepivom (PCV20) glede na starost otroka ob začetku cepljenja:

Starost otroka v mesecih	Osnovno cepljenje	Poživitveni odmerek [#]
3 – 6 ⁺	3 odmerki z najmanj 4-tedenskim presledkom	1 odmerek v starosti 11-18 mesecev
7 - 11	2 odmerka z najmanj 4-tedenskim presledkom	1 odmerek v drugem letu starosti
12 - 23	2 odmerka z najmanj 8-tedenskim presledkom	
24 – 59 (2 – <5 let)	1 odmerek	

⁺ Lahko cepimo že od 6 tednov starosti dalje

[#] Minimalni presledek med osnovnim in poživitvenim cepljenjem je 8 tednov

Kako cepimo?

Cepimo intramuskularno. Najprimernejše mesto injiciranja je anterolateralni del stegna pri dojenčkih in deltoidna mišica na nadlahti pri malih otrocih. Cepimo lahko sočasno z drugimi cepivi za otroke (živimi ali mrtvimi), skladno z veljavnim programom cepljenja, vendar ne na isto mesto.

Otroci cepljeni s PCV13

Pri otrocih, ki so že prejeli en ali dva odmerka PCV13, priporočamo, da se cepljenje nadaljuje s potrebnim številom odmerkov PCV20, kot je navedeno v tabeli.

Otroci, ki so zaključili cepljenje s PCV13 ne potrebujejo dodatnih odmerkov PCV 20.

Otroci z zdravstveno indikacijo za cepljenje* in nedonošeni otroci, ki so že pričeli s cepljenjem s cepivom PCV13, nadaljujejo cepljenje s potrebnim številom odmerkov PCV20, kot je navedeno v tabeli. Otroci z zdravstveno indikacijo za cepljenje in nedonošeni otroci, ki so že zaključili cepljenje s PCV13 (in še niso prejeli PPV23), naj prejmejo en odmerek PCV20 najmanj 8 tednov po zadnjem odmerku PCV13.

Pri otrocih z boleznimi in stanji, ki slabijo imunski odziv in so že prejeli vse potrebne odmerke PCV13 in tudi en odmerek PPV23, se priporoča požitveni odmerek s PCV20, če je od cepljenja minilo najmanj eno leto in še niso bili cepljeni s PCV20.

*Zdravstvene indikacije pri otrocih: kronične bolezni obtočil, dihal, jeter, ledvic, anatomska ali funkcionalna asplenija, sladkorna bolezen, polžev vsadek, živčno-mišična bolezen, ki povečuje tveganje za aspiracijo, sum na likvorsko fistulo ter stanja, ki slabijo imunski odziv.